

Nieuwsbrief 14-2-2025

Beste ouders/verzorgers,

Een nieuwsbrief op Valentijnsdag, maar er is niet bepaald sprake van liefde.....

En dan heb ik het over de verplichte **doorstroomtoets**. Er zijn namelijk grote zorgen over deze toets.

Voordat ik de zorgen en mogelijk oplossingen op een rij zet wil ik eerst duidelijk stellen dat De Bonte Mol **NIET** tegen het afnemen van toetsen is. Toetsen kunnen aanvullende informatie geven over de ontwikkeling van een kind. Deze toetsen zijn echter bedoeld voor **intern gebruik**. Om leerkrachten te helpen om te bepalen wat de volgende stappen zijn voor een kind. Dus *naast* alle informatie die de leerkrachten al verzamelen d.m.v. observaties, het dagelijks werk van de kinderen, het doorzettingsvermogen, enzovoort.

De doorstroomtoets wordt afgenomen in groep 8. Hoewel de toets bedoeld is om een objectief en eerlijk beeld te geven van de capaciteiten van kinderen, zijn er meerdere redenen waarom deze toets geen recht doet aan de ontwikkeling van kinderen en zelfs nadelige gevolgen heeft.

1. Te veel druk op jonge kinderen

Kinderen in groep 8 staan al voor een spannende overgang naar het voortgezet onderwijs. De doorstroomtoets legt extra druk op hun prestaties, terwijl we weten dat niet alle kinderen op jonge leeftijd even goed onder stress functioneren. Dit kan leiden tot onzekerheid en faalangst, wat hun zelfvertrouwen schaadt. Dit is ook de reden dat we op De Bonte Mol in principe zo weinig mogelijk aandacht aan toetsmomenten willen besteden. We willen de spanning er juist niet op hebben. Alleen gewoon je best doen en laten zien wat je kunt en wat je nog moeilijk vindt is genoeg.

2. Kinderen van 11 of 12 zijn nog te jong om hun toekomst te bepalen

Op 11- of 12-jarige leeftijd wordt van kinderen verwacht dat ze een schoolniveau kiezen dat hun verdere toekomst grotendeels bepaalt. Dit is veel te vroeg. Kinderen ontwikkelen zich op verschillende manieren en in verschillende tempo's. In veel andere landen wordt deze keuze pas rond de leeftijd van 14 of 15 jaar gemaakt, wanneer kinderen een beter zelfbeeld hebben en hun talenten en leerstijl duidelijker naar voren komen. Het Nederlandse onderwijssysteem, waarin een vroege selectie plaatsvindt, sluit hierdoor onnodig vroeg deuren voor kinderen die zich later ontwikkelen.

3. Onderwijsadvies moet leidend zijn

Leerkrachten kennen hun kinderen het beste. Zij hebben acht jaar lang hun ontwikkeling gevolgd, rekening gehouden met hun werkhouding, motivatie en groei. De doorstroomtoets geeft slechts een momentopname en kan daardoor een vertekend beeld geven van het echte niveau van een kind. Het is zorgelijk dat een enkele toets zo'n grote invloed kan hebben op het advies voor de middelbare school. Op De Bonte Mol wordt het advies niet alleen door de leerkrachten van groep 8 gegeven. Hier is een groot gedeelte van het team bij betrokken.

4. Oneerlijke kansen

Niet alle kinderen hebben dezelfde startpositie. Sommige kinderen krijgen thuis extra ondersteuning, bijles of oefentoetsen, terwijl anderen dat niet hebben. Hierdoor bevoordeelt de doorstroomtoets kinderen met meer middelen en achtergrondkennis, in plaats van een eerlijke meting te geven van wat een kind echt in huis heeft.

5. Belemmering van brede talentontwikkeling

Door de eenzijdige focus op taal, (begrijpend) lezen en rekenen dreigt de aandacht voor andere belangrijke onderdelen, zoals creativiteit, sociale vaardigheden en praktische intelligentie, naar de

achtergrond te verdwijnen. Kinderen die juist excelleren op andere gebieden kunnen hierdoor onterecht onderschat worden.

6. Kwaliijk neveneffect

De doorstroomtoets wordt door de inspectie ook gebruikt om scholen met elkaar te vergelijken. Daar is die doorstroomtoets echter totaal niet voor bedoeld! Dat geven de makers van de toets zelf ook aan.

Scholen die eenzijdig aandacht aan taal en rekenen besteden zijn, volgens de inspectie, 'betere scholen' dan scholen die ook aandacht hebben (en dus tijd vrijmaken) voor sociale vorming, bewegingsonderwijs, kennis van de wereld en creativiteit.

Het is u inmiddels bekend dat De Bonte Mol naast aandacht voor taal, lezen en rekenen juist ook aandacht wil besteden aan een brede ontwikkeling van kinderen. Daarom kiezen we bijvoorbeeld voor het werken met thematisch onderwijs. Op die manier komen de kinderen met allerlei aspecten van 'het leven en de wereld' in aanraking.

Dus: doorlopende observatie en latere schoolkeuze

In plaats van een eenmalige toets, pleiten wij voor een systeem waarin de ontwikkeling van een kind continu wordt gevolgd. Dit is wat we op De Bonte Mol vanaf groep 1 t/m 8 nu al doen. Leerkrachten kunnen op basis van meerdere jaren een goed onderbouwd advies geven, zonder de nadelen van een stressvolle eindtoets. Daarnaast zou het beter zijn als kinderen pas rond de leeftijd van 14 of 15 jaar een definitieve keuze hoeven te maken, zoals in veel andere landen gebeurt. Dit geeft hen de tijd om zich verder te ontwikkelen en een beter passende keuze te maken voor hun toekomst.

Met vriendelijke groet,
René Venneker